

Bra kalvhälsa i grupp

Flyttbara kalvboxar på Hidingsta.

Dags för rengöring!

När en grupp kalvar flyttat ut är det dags att göra i ordning för en ny omgång. Först tar han och lyfter upp fronten med lastaren och rullar fram fällan och taket.

Sen sätter han på pallgaffeln och lirkar loss hyddorna så att de inte sitter fast i bädden.

boxar under tak

Det är inne att ha kalvar ute i enkla system. Hos Thorbjörn Johnson på Hidingsta finns en flexibel lösning med grupboxar och rastfållor under tak.

När Nötkött i december besöker Thorbjörn Johnson, mjölkbonde på Hidingsta i Kumla, Närke, är det kring noll grader och en blek sol lyckas inte ge så mycket värme. Trots vintervädret verkar kalvarna stortrivs i sitt nya stall med gott om frisk luft.

Thorbjörn Johnson

– Det nya kalvstallet har blivit ett lyft för både mig och kalvarna, säger Thorbjörn.

Stallet togs i drift förra vintern och det utgörs av två moduler från Gårdsby Igloo som var och en består av två boxar med ströbädd under tak, en foderfront i framkanten och i bakkanten en grupphydda. Varje box rymmer sju kalvar, totalt är det plats för 28 kalvar. Det ger en viss marginal eftersom det brukar vara max 21 kalvar som ska ha mjölk samtidigt. De minsta kalvarna tycker om att ligga inne i hyddorna, medan de äldre djuren gärna ligger ute i rastgården.

EFTERSOM DEN YTAN är under tak får den också räknas med när det maximala antalet kalvar som får hållas i boxen beräknas.

De två modulerna står bredvid varandra och nu på vintern har Thorbjörn satt upp skivor längs ytterväggen på respektive modul för att kalvarna ska få lä. Men till sommaren plockas skivorna bort. Då är det bra att det fläktar för att hålla flugorna borta.

Kalvarna får syrad helmjölk, tre liter två gånger per dag. Mjölken ges i napphinkar och kalvarna kan låsas fast när de utfodras. Det görs för att säkerställa att inte de som blir klara först stjäls av de andra. Mjölken kör Thorbjörn ut med en gammal plasttunna, som rymmer 100 liter och som han har en doppvärmare i. En motvikt gör det lätt att fälla raden med hinkar upp och ner.

Ensilage ges i ett tråg och kraftfoder i en separat krubba. Kalvarna flyttar ut från ladugården när de är en till två veckor gamla och får sedan gå ute tills de är cirka tre månader. Produktionen är konventionell, men Thorbjörn brukar låta kalvarna gå kvar någon månad efter att de avvants. När kalvarna är små går det inte åt så mycket foder och han vill därför inte låta dem gå kvar längre än så.

De minsta kalvarna får ha täcke på sig när temperaturen kryper ner under minus tio grader. Kalvarna trivs, men för honom som djurskötare är det jobbigt att arbeta ute under de kallaste dagarna, men det är så få dagar. Totalt sett sparar han tid på det här systemet så plus-tecknen överväger.

Thorbjörn har precis levererat en grupp tjurkalvar och ska göra rent innan en grupp med nya kalvar får flytta ut. Han sätter på ett lyftredskap på lastaren och lyfter fronten och sedan kan hela rastgården rullas fram, se bildserien. Han byter till pallgaffeln och petar försiktigt loss grupphyddorna som fastnat i bädden för att sedan lyfta dem i taket och köra bort dem bakom gamla stallet där de högttryckstvättas. Därefter sätter han på en skopa och kör bort bädden. En gång slarvade han med tvätten, men det gav diarré på kalvarna, så han betonar vikten av att tvätta mel-

lan omgångarna.

– Annars är det bra kalvhälsa, säger Thorbjörn.

På vintern gödslar han bara ut mellan omgångarna, men på sommaren gör han det oftare på grund av flugorna. Då motas kalvarna ut ur hyddan och med en grind stängs de in i rastfållan och när hela modulen flyttas fram får kalvarna gå med.

Det tar cirka två timmar att ta bort bädden, tvätta hyddorna och strö upp och ibland också grusa upp underlaget. Det bästa vore en hårdgjord yta av till exempel betong, men det får bli på sikt. Nackdelen idag är dels att en del av gruset följer med när han gödslar ut, dels kan det bli blött framför boxarna när det regnar.

– Ett tips är att se till att bli av med dräneringsvattnet från taken, säger Thorbjörn.

Att ha ett tillräckligt utskjutande tak över foderfronten är bra för den som sköter kalvarna när det regnar. Här rekommenderades 1,5 meters utskjut, men han valde två meter. Han tipsar också om att ha tillräckligt med utrymme framför boxarna, såväl för att flytta fram boxen som för att manövrera lastaren. Han har själv lite tajt om plats.

TOTALKOSTNADEN FÖR grus, material och arbete blev max 180 000 kronor för 28 kalvplatser eller cirka 6 000 kronor per kalvplats. Han har dragit ut belysning och har uttag som kan användas vid avhorning. Dock ger han kalvarna vatten i hink, vilket är något som han ska ordna en permanent lösning för på sikt.

Mellan de två modulerna finns ett utrymme som används för att lagra halm och en skottkärna med kraftfoder. Boxarna strös manuellt.

TEXT & FOTO ANN CHRISTIN OLSSON

Därefter lyfter han upp kalvhyddorna...

...och kör iväg med dem bakom gamla ladugården där de kan högttryckstvättas.